

Sisältö

<i>Toimitusjohtajan katsaus</i>	s. 3
<i>Yhtiö</i>	s. 4
<i>Olenaisia tapahtumia tilikaudella ja tilikauden päättymisen jälkeen</i>	s. 5
<i>Tuotanto, liikevaihto, tulos ja tunnuslukuja</i>	s. 6
<i>Tuotekehitys ja uudet tuotteet</i>	s. 7
<i>Liiketoiminnan riskeistä</i>	s. 8
<i>Yhtiön ympäristönsuojelun periaatteita</i>	s. 9
<i>Henkilöstö</i>	s. 9
<i>Osakepääoma, omat osakkeet ja valtuutukset</i>	s. 10
<i>Osakkeenomistajat ja johdon osakeomistus</i>	s. 10
<i>Yhtiön johto ja tilintarkastajat</i>	s. 11
<i>Arvio todennäköisestä kehityksestä kuluvalle tilikaudella</i>	s. 11
<i>Hallituksen esitys osingonjaosta</i>	s. 11
<i>Tuloslaskelma</i>	s. 12
<i>Tase</i>	s. 13
<i>Tilintarkastuskertomus</i>	s. 14

RAUMALLE

VALTATIE

TURKUUN

ILOISET IHMISET

MITEN KIRKONKYLÄSTÄMME KEHITTYI KAIKKIEN JANOISTEN PARATIISI?

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan toiminta-ajatuksena on vuodesta 1995 alkaen ollut laadullisesti ja mielikuvallisesti ylivoimaisten juomien tuottaminen. Toiminta-ajatuksen toteuttaminen aloitettiin valmistamalla vanhan ajan limonaadeja hyvin vaatimattomissa puitteissa, Fazerin vanhassa munanporaamossa. Nostalgisia juomia sekoitettiin itse tehdyillä laitteilla käsityönä aina etikettien liimausta myöten. Asiaan kuului, että yhdelläkään tehtailijalla ei ollut tietoa eikä kokemusta alasta, mutta tekemisen palo oli suuri. Ensimmäisen limonaadipullon osti laitilalainen herrasmies Poukamäen perinnepäivillä, eikä hän ole vielä tullut laadusta valittamaan. Ohutlompaisilla tehtailijoilla ei ollut varaa panimolaitteiston hankkimiseen, joten vuonna 1997 tuotevalikoimaa laajennettiin Oiva-siiderillä. Siideri saavutti kiitettävää kunniaa ja sinkosi toiminnan huimaan nousuun, mutta silti tehtailijoiden ajatusten taustalla kyti oluen panemisen palo. Vihdoin vuonna 1999 löytyi paikallisen yrityksen romulavalta vanha meijerisäiliö. Siihen kun vielä kytkettiin putkiliikkeestä ostettu höyryä tuottava jäätynneiden putkistojen sulatuspoltin, oli syntynyt Laitilan ensimmäinen panimolaitteisto. Innovaatio saikin nimekseen Steam Beer Boiler siinä valmistetun Kukko Höyryoluen mukaan.

Kuten edellä olevasta alkuvuosien kuvauksesta voi päätellä, olivat Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan ensimmäiset 17 vuotta varsin värikkäitä. Sävyjä ei puuttunut myöskään yhtiön 18. toimintavuodesta. Viime vuonna Suomen panimoteollisuutta ahdistivat huimasti nousseet pääraaka-aineiden hankintakustannukset sekä valmisteverojen nousun ansiosta ripeästi lisääntynyt yksityishenkilöiden panimotuotteiden veroton maahantuonti Viirosta. Reagoidakseen tilanteeseen, yhtiömme hallitus päätti vuoden 2012 alkupuolella perustaa myyntikonttorin Tallinaan. Tarkoituksena oli selvittää mainioiden tuotteidemme menestymismahdollisuuksia Viron markkinoilla. Ennakoon määrittelemämme vuoden koeaika kuitenkin osoitti, että Viron matalasta hintatasosta johtuen panimotuotteiden maamyynni naapurissamme kannattaisi ainoastaan, mikäli tuotantokin olisi Viron maan kamaralla. Maaliskuussa 2013 myyntikonttorin toiminta Tallinnassa ajettiin siististi alas ja kaupantekoa päätettiin jatkaa Helsingin myyntikonttorista käsin.

Liikevaihto ja sitä kautta myös tuotantolitrat jatkoivat kasvuaan menneelläkin tilikaudella. Tätä tarvetta palvelemaan valmistui tehtaaseemme tilikauden aikana kaksi erillistä laajennusosaa. Kasvaneesta volyymin huolimatta tulokuntomme pääsi kuitenkin harmillisesti notkahtamaan edelliseen tilikauteen verrattuna. Syyt löytyvät pääosin kylmän kosteasta kesästä sekä aikaisemmin mainituista raaka-aineiden hintojen noususta. Kokonaisuus pysyi kuitenkin hyvällä tasolla.

Vuosi on jälleen vaihtunut ja edessämme on yhtiömme historian 19. kesä. Alkuvuosi on sujunut reippaan kasvun merkeissä sekä liikevaihdollisesti että tuloksellisesti. Myös mainetta ja kunniaa olemme jälleen kerran saavuttaneet, sillä Laitilan Kievari Imperiaali valittiin huhtikuussa jo kolmannen kerran Vuoden Olueksi. Menestys pistääkin miettimään, onko oluttäydellisyys jo saavutettu? Näistä lähtökohdista on hyvä ponnistaa vuoden riemukkaimpaan sesonkiin. Kuumaan kesään kannattaa valmistautua tutustumalla yhtiön tuotteisiin osoitteessa www.laitilan.com. Visuaalisten nautintojen jälkeen onkin aika rientää lähimpään myymälään tai ravitsemusliikkeeseen tekemään lähempää tuttavuutta tehtaamme makoisten tuotoksien kanssa.

Rami Aarikka
toimitusjohtaja

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS tilikaudelta 1.1.-31.12.2012

Yhtiö

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n päätoimiala on virvoitusjuoma- ja panimoteollisuuden tuotteiden valmistus ja tukkukauppa. Yhtiö on rekisteröity kaupparekisteriin 23.3.1994. Yhtiön kotipaikka on Laitilan kaupunki. Yhtiöllä on aputoiminimiä Fisutta, Koulutustoimisto Monessa, Helsingin Wirvoitusjuomatehdas, Aletrade Finland ja Mestaripanimo.

Yhtiön toimialasta Suomessa

Suomen Pienpanimoliittoon kuuluu kaksikymmentäyksi (21) panimoa. Jäsenistä suurin ja samalla kaikista Suomessa toimivista panimoista neljänneksi suurin panimo on Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy. Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliittoon kuuluu neljä panimoa: Hartwall (Heineken), Sinebrychoff (Carlsberg), Olvi Oyj ja Nokian Panimo Oy.

Suomessa panimotuotteiden kokonaismyynti tilastoidaan ja ilmoitetaan Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry:n neljän jäsenyrityksen myynnin mukaan. Näistä tilastoista siis puuttuu liiton ulkopuolisten yhtiöiden koko myynti.

Suomen Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliiton jäsenyritysten kotimaanmyynti oli vuonna 2012 yhteensä 774,6 miljoonaa litraa. Kokonaismyynti laski 6,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Olutmyynti vuonna 2012 oli yhteensä 391,9 miljoonaa litraa. Oluen kokonaismyynti laski 7,4 %. Oluesta myytiin vähittäismyynnin kautta 82,4 %. Ravintolamyynti oli 15,6 prosenttia ja Alkon osuus myynnistä 1,9 prosenttia.

Siiderin myynti Suomen Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliiton jäsenyrityksillä oli yhteensä 30,7 miljoonaa litraa ja long drink -juomien 41,5 miljoonaa litraa. Siiderimyynti laski 7,8 prosenttia. Long drink -juomien myynti laski 7,3 prosenttia.

Virvoitusjuomia myytiin yhteensä 247,3 miljoonaa litraa, joka on 10,5 miljoonaa litraa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kivennäisvesien myynti laski 5,8 prosenttia 63,3 miljoonaan litraan.

Markkinaosuuksien muutos juomapakkauksissa jatkui edelleen. Tölkkin osuus oluen myynnistä oli 75 %, kun se edellisenä vuonna oli 73,2 %. Siidereissä ja long drinkeissä tölkkin osuus kasvoi 57,2 %:iin, kun se edellisenä vuonna oli 55 %. Virvoitusjuomissa tölkkin osuus oli 5,8 %, kun se edellisenä vuonna oli 4,4 %. (Lähde: Suomen Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliiton kotisivut.)

LAITILAN JUOMAT

Olennaisia tapahtumia tilikaudella ja tilikauden päättymisen jälkeen

Investoinnit olivat tilikaudella yhteensä 3.591.816,94 (4.107.722,68) euroa, josta rakennuksiin kohdistui 1.994.092,89 (122.927,21) euroa ja koneisiin sekä laitteisiin ja järjestelmiin 1.597.724,05 (3.984.795,47) euroa ja sijoituksiin 1.000 euroa. Yhtiö kirjasi tilikaudella investointeihin investointitukea 317.096,56 (288.137) euroa.

Tilikauden 2012 aikana yhtiö laajensi varasto- / toimistotilojaan yhteensä 2 364 neliometriä. Kunnallisen vesihuollon toimintahäiriöiden ehkäisemiseksi ja vesihuoltojärjestelmänsä kehittämiseksi yhtiö investoi käyttöveden välisäiliöön sekä moderniin vedensuodatuslaitokseen. Koko tuotantolaitos saatettiin sprinklerijärjestelmän piiriin.

Tilikauden aikana yhtiö perusti Viroon sivuliikkeen eli filiaalın tarkoituksenaan kartoittaa ja hoitaa Viron toimintoja sekä laivaliikenteen verovapaata kauppaa. Yhtiön myyntijohtaja siirtyi Tallinnaan maajohtajaksi 1.3.2012 alkaen ja Suomen toimintoja johtamaan palkattiin uusi myyntijohtaja.

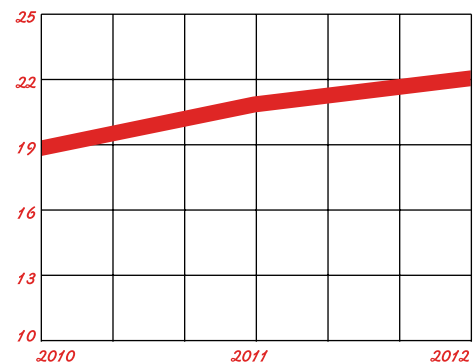
Yhtiössä otettiin käyttöön uusi toiminnanohjausjärjestelmä ja taloushallinnon ohjelmisto. Näiden sisäänajo ja omaksuminen vaati henkilöstöltä huomattavaa ponnistusta ja työmäärää aikataulujen noudattamiseksi.

Päättynyt tilikausi oli yhtiölle hallituksen odotusten mukaisesti haastava. Panimotuotteiden myynti laski valtakunnallisesti ennennäkemättömällä tavalla. Suurimpina syinä myynnin

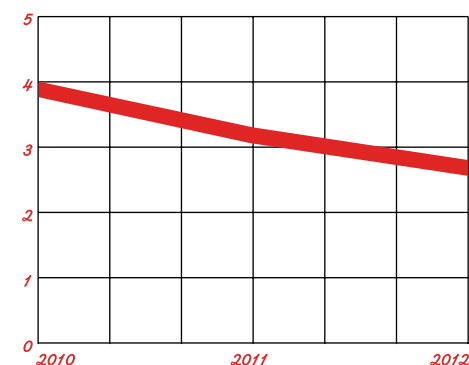
laskuun olivat tilikauden alussa nousseet valmisteverot sekä kylmä ja sateinen kesä. Panimo- ja virvoitusjuomateollisuuden tilastojen mukaan kokonaisymyynnin 6,2 %:n lasku merkitsi 51,4 miljoonaa litraa. Tästä valtakunnallisesta laskusta huolimatta, yhtiö pystyi nostamaan myyntiään yli 2 miljoonaa litraa. Tilikauden aikana pääraaka-aineiden hinnat nousivat odotusten mukaisesti korkeiksi. Korotuksia ei pystytty viemään halutussa määrin myyntihintoihin. Nousseet markkinointi- ja myyntikulut eivät tuottaneet odotettua tulosta.

Tilikauden päättymisen jälkeen Viron filiaalın toiminta on ajettu alas ja tarvittavat toiminnot hoidetaan jatkossa Helsingin myyntikonttorin toimesta. Hallituksen näkemyksen ja Virossa saatujen kokemusten mukaan kannattava toiminta Viron markkinoilla vaatisi paikallisen tuotantolaitoksen.

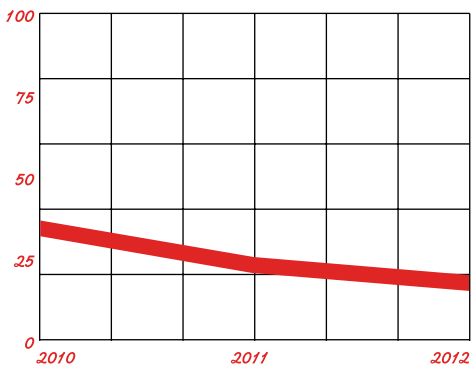
Liikevaihto, miljoonaa euroa

Liikevoitto, miljoonaa euroa

Oman pääoman tuotto, %

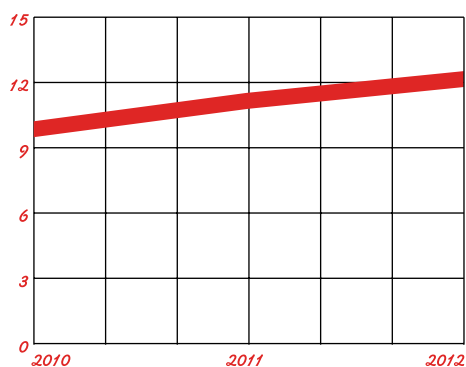

Tuotanto, liikevaihto, tulos ja tunnuslukuja

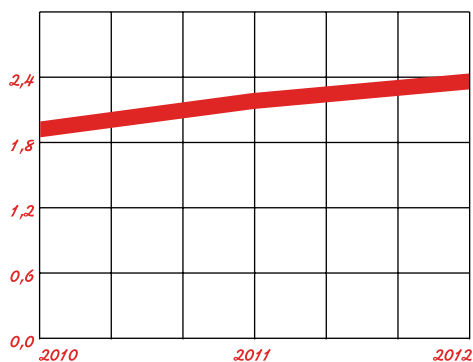
Yhtiön kokonaistuotanto tilikauden aikana oli 25,9 miljoonaa litraa (23,8 ja 21,7). Kasvua litroissa edellisvuoteen oli 8,8 %. Yhtiön liikevaihto kasvoi 5,5 % verrattuna edelliseen tilikauteen.

Yhtiön liikevoitto oli 12,0 % liikevaihdosta (15,4 %). Liikevoittoprosentin laskuun vaikuttivat oleellisesti kohonneet raaka-ainekustannukset, kasvaneet markkinointi- ja myyntikulut sekä private label -tuotteiden kiristynyt hintakilpailu. Suunnitelman mukaiset poistokirjaukset olivat tilikaudella 1.762.350,18 euroa. Verotuksessa tehtiin 449.629,47 euroa suurempia poistot. Tämä ilmenee tuloslaskelman alaosassa poistoeron muutoksena ja taseessa tilinpäätössiirtojen kertymän (poistoerojen) kasvuna.

Korjattu oma pääoma, miljoonaa

Osakkeita kohden euroa

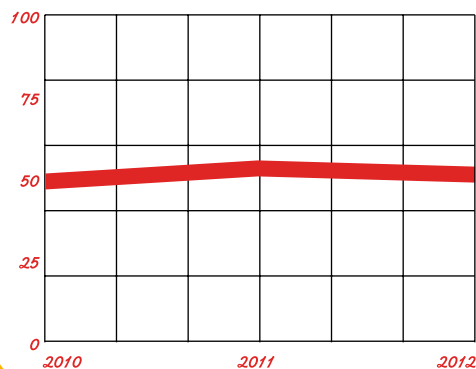
Taloudellisia tunnuslukuja:

Tilikausi	2012	2011	2010
Liikevaihto	22.132.229	20.976.773	18.934.906
Liikevoitto	2.659.310	3.221.792	3.892.889
Liikevoitto-%	12,0 %	15,4 %	20,6 %
Oman pääoma tuotto-%	17,8 %	23,3 %	34,5 %
Omavaraisuusaste-%	51,4 %	53,3 %	49,3 %

Oman pääoman tuottoprosentti on laskettu: (tilikauden tulos ennen satunnaisia eriä miinus tuloverot) / (keskiarvo vuoden alun ja lopun taseen osoittama oma pääoma + 74 %/75,5 % kertyneestä poistoerosta) x 100. Yhtiön johto pitää tätä laskentatapaa oikeutettuna, koska konsernimuotoiset kilpailijat konsernitalinpäätöksissään jakavat poistoeron kaltaiset tilinpäätöskertymät omaan pääomaan ja verovelkaan. Omavaraisuusaste on laskettu vastaavasti poistoerolla näin korjatun oman pääoman mukaan, mikä oli 31.12.:

	2012	2011	2010
Korjattu oma pääoma	12.154.525	11.213.342	9.868.082
Ulkona olevat osakkeet	5.125.092 kpl	5.125.092 kpl	5.125.092 kpl
Osaketta kohden euroa	2,37	2,19	1,93

Omavaraisuusaste, %

Tuotekehitys ja uudet tuotteet

Yhtiö harjoittaa aktiivista tuotekehitys- ja tutkimustoimintaa. Toiminnan tavoitteena on kehittää markkinoille uusia, innovatiivisia ja kannattavia tuotteita ja tuoteryhmiä. Vuotuiset kehityskulut on kirjattu yhtiön tilikauden kuluihin. Yhtiön tunnetuimmat omat tuotemerkit ovat alkoholituotteista Kukko- ja Kievari-oluet, Into-lonkerot, Oiva-siiderit ja Oiva Skumppa sekä Brändy Long Drink. Virvoitusjuomissa yhtiö valmistaa Herra Hakkaraisen sekä vanhan ajan limonaadeja kuten Sitruuna-Soodaa. Tilikauden aikana Oiva Skumppa tuoteperheeseen tuli uutena makuna Karpalo. Brändy sai rinnalleen Bitter Long Drink -nimisen raikkaan punaisen katkerosoodan. Oiva siiderit siirrettiin 33 cl:n tölkeihin ja samalla lanseerattiin ensimmäinen

suomalainen valtakunnalliseen myyntiin tullut luomusiideri, Oiva luomu -omenasiideri. Limonaadeissa lanseerattiin täysin uusi tuoteperhe, Laitilan Mehulimonaadit, joiden valmistuksessa käytetään ainoastaan aitoja mehuja.

Kievari -olutsarjaan tuotiin kaksi uutta pullo-tettua olutta, Kievari Barley Wine ja joulusesonkiin ajoittuva, Suomen Olutseuran monivuotisen puheenjohtajan Eve Vaittisen kanssa yhteistyössä pantu, Kievari Tuomas. Erätuotteena valmistettiin ja pullo-tettiin Kukko Kellariolutta 5,5 %. Uusia omia tuotemerkkejä lanseerattiin tilikauden aikana kaikkiaan 13 kpl. Yhteistyö Hartwallin Lapin Kullan pakkaamiseksi jatkui. Tilikauden aikana solmittiin myös sopimus englantilaisen G&J Greenallin vahvojen long drinkien valmistamisesta Suomen markkinoille. Lisäksi yhtiö kehitti useita uusia private label -tuotteita.

Kuluvan kevään uutuustuotteina on lanseerattu Duudsonien Jekkulimonaadit, Pinkki päärynä ja Vihreä vadelma. Lisäksi Kievari olutsarjaan tuotiin perinteinen Kievari Mämmi sekä kesämyyntiin Kievari Kölssi. Alkuvuodesta Alkoihin kautta maan tuli myyntiin suodattamaton Kukko Ale 5,5 %.

Liiketoiminnan riskeistä

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa liiketoimintaan ja asetettujen tavoitteiden toteutumiseen vaikuttavat uhat ja mahdollisuudet. Riskienhallinnan tavoitteena on myös ennaltaehkäistä riskien toteutumista ja varautua hallittuun toimintaan poikkeamatilanteissa. Hallitus vastaa yhtiön riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty. Jokaisella henkilökuntaan kuuluvalla on oma vastuu tunnistaa yhtiön tavoitteiden toteutumista uhkaavia riskejä. Riskienhallinnalla turvataan yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus ja strategian toteutuminen.

- Jatkuvassa muutoksessa sekä toiminnallisesti että lakiteknisesti olevaan panimo- ja virvoitusjuoma-alaan kuuluu luontaisesti liiketoiminnallisia riskejä. Toimialan riskien lisäksi yhtiö pyrkii välttämään muita liiketoiminnan jatkuvuutta vaarantavia tai oleellisesti vahingoittavia riskejä, jotka voivat aiheutua virheellisistä rekrytoinneista, epäonnistuneista sisäisistä prosesseista ja järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.

Yhtiön johto on määritellyt potentiaalisia riskejä, joilla voi olla vaikutusta tulevaisuuden kannattavuuteen ja kehitykseen.

Strategisia riskejä:

- Kiristyvä kilpailu voi heikentää yhtiön kannattavuutta ja siirtää tuotantoa kilpailijoille. Kiristyvän kilpailun vaatima tehokkuus ja kasvun vaatimat mittavat investoinnit nostavat yhtiön riskitasoa.

- Satovaihtelut ja yleinen talouskehitys vaikuttavat oleellisesti raaka-ainekustannuksiin ja voivat sitä kautta aiheuttaa riskejä pitkäaikaisten tuotantosopimusten kannalta. Markkinamuutokset vaativat tuotannon jatkuvaa tehostamista ja aktiivista kustannustason seuranta.

- Yhtiön operatiivisia riskejä hallitaan kehittämällä sisäisiä prosesseja ja ohjeistuksia sekä huolehtimalla riittävästä sisäisestä valvonnasta ja tarkastuksesta. Riskejä pyritään hallitsemaan myös jatkuvalla automatisoinnin kehittämisellä ja sen avulla kerättävällä tuotantotiedolla. Tuotannon tehokkuuden seurantaan on rakennettu mittareita, joiden avulla tehokkuutta pystytään seuraamaan luotettavasti. Operatiivisten riskien hallintaan liittyy myös työympäristön ja -olosuhteiden jatkuva kehittäminen.

- Henkilöstöriskeinä tulevaisuudessa nähdään saatavuuteen liittyvät ongelmat. Riskiä pyritään ennakoidaan hyvän työnantajakuvan ylläpidolla, joka edellyttää hyvää johtamista, palkitsemis- ja koulutusjärjestelmien kehittämistä sekä varahenkilöjärjestelmän varmistamista.

- Yhtiöstä johtumattomien ulkopuolisten riskien välttämiseksi mahdolliset kriittiset pisteet on kartoitettu.

- Juomateollisuutta koskevien valmisteverojen jatkuvat korotukset lisäävät yksityistuontia halvemman verotuksen maista ja vaikuttavat negatiivisesti kotimaan myyntiin.

Rahoituksellisia riskejä:

- Rahoitusriskien hallinnalla pyritään minimoimaan rahoitusmarkkinoiden haitalliset muutokset ja niiden vaikutukset yhtiön tulokseen ja maksuvalmiuteen. Yhtiön lainat on sidottu lyhyysiin markkinakorkoihin. Markkinakorkojen muutokset vaativat aktiivista seuranta yhtiön hallitukselta. Osa yhtiön lutoista on suojattu korkojen nousua vastaan ja lisäsuojauksen tarvetta seurataan aktiivisesti.

- Yhtiön investoinnit ja voimakas kasvu vaativat merkittäviä pääomia. Likviditeettiriskin hallinnan tavoitteena on rahoituksen varmentaminen kaikissa tilanteissa.

- Yhtiön saatavien luottoriski on hyvin hallinnassa, sillä yhtiö myy merkittävän osan tuotteistaan vakavaraisille keskusliikkeille. Merkittäviä riskikeskittymiä ei ole näköpiirissä.

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuus on pääomavaltainen toimiala. Suuri osa yhtiön varallisuudesta on sidottu tuotantolaitoksiin ja -laitteisiin. Siten esimerkiksi tulipalo, vakava konerikko tai ilkivalta voivat aiheuttaa merkittäviä omaisuus- ja keskeytysvahinkoja sekä muita epäsuoria haitallisia vaikutuksia yhtiön toimintaan. Yhtiö pyrkii suojautumaan näiltä riskeiltä arvioimalla riskienhallinnan kannalta tuotantolaitoksiaan, -laitteitaan ja -prosessejaan. Yhtiö tarkistaa vuosittain vakuutuksensa osana riskien kokonaishallintaa. Vakuutuksilla pyritään peittämään riskit, jotka ovat taloudellisesti tai muista syistä järkevää hoitaa vakuuttamalla. Yhtiössä on myös panostettu tilojen ja laitteistojen jatkuvaan kunnossapitoon, huoltoon ja vikojen ennaltaehkäisyyn.

Vireillä ei ole oikeudenkäyntejä tai muitakaan kiistakysymyksiä, jotka vaikuttaisivat oleellisesti yhtiön toiminnan tulokseen.

Yhtiön ulkopuolisiin riskeihin varaudutaan toimialan aktiivisella seurannalla ja toimintojen huolellisella suunnittelulla.

Yhtiön ympäristönsuojelun periaatteita

Yhtiöllä on Lounais-Suomen Ympäristökeskuksen (nykyään lupa-asiat Etelä-Suomen Aluehallintovirasto) myöntämä ympäristölupa, jonka puitteissa yhtiö toimii. Yhtiö on sitoutunut noudattamaan kestävän kehityksen periaatteita ja ottamaan huomioon toiminnassaan terveys-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat. Toimintaa kehitetään ympäristö- ja laatuohjelman mukaisesti, päivittäen kehityskohteet vuosittain.

- Vuodesta 2001 lähtien tuotantolaitoksella on käytetty sähköenergian lähteenä ainoastaan tuulivoimaa.
- Yhtiön jätevesipäästöjä tarkkaillaan riippumattoman laboratorion toimesta.
- Panimotoiminnasta syntyvä mallas- ja hiivajäte käytetään kokonaisuudessaan paikallisella maatilalla eläinten rehuksi.
- Lasi-, pahvi- ja muovijäte lajitellaan ja toimitetaan uudelleenkäyttöön.
- Alumiinijäte toimitetaan uusien tölkkien tuotantoon.
- Ympäristöystävällisen teknologiansa ansiosta yhtiön panimolaitteisto käyttää noin 70 % vähemmän energiaa kuin perinteinen panimolaitteisto.
- Yhtiön koko henkilökunta pyritään sitouttamaan ympäristövastuullisuuteen omassa työympäristössään.

Henkilöstö

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan tavoitteena on olla yhtiö, jolla on hyvinvoiva ja parhaan mahdollisen osaamisen omaava sekä hyvin johdettu henkilöstö. Yhtiön päämääränä on tuottaa laadukkaita tuotteita taloudellisesti kannattavasti siten, että tuotteet ylittävät asiakkaiden, lopukuluttajien ja viranomaisten odotukset ja vaatimukset. Henkilökunta pyritään sitouttamaan jatkuvaan toiminnan ja tuotteiden laadun parantamiseen, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen sekä voimassa olevan lainsäädännön noudattamiseen. Kaikkien yhteisenä tavoitteena on yhtiön liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamisen edistäminen. Työolosuhteiden jatkuvalla kehittämällä yhtiö haluaa jatkossakin olla alueensa tavoitelluin työnantaja.

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan arvot ovat:

Y = Yhteistyö

Y = Ylpeys

A = Asiakaslähtöisyys

Henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden lopussa 48 (43). Tilikauden aikana palveluksessa oli lisäksi 22 määräaikaista työntekijää. Yhtiön keskimääräinen työntekijämäärä tilikaudella oli 56 (2011 55 ja 2010 41).

Henkilöstökulut tilikauden aikana olivat 2.790.260,74 (2.620.237,91) euroa. Henkilöstökulujen osuus oli 12,6 % (12,5 %) liikevaihdosta. Yhtiön koko henkilöstö oli kannustepalkkauksen piirissä. Yhtiö on solminut toimitusjohtajan kanssa toimitusjohtajasopimuksen.

Osakepääoma, omat osakkeet ja valtuutukset

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n osakepääoma oli tilikauden alkaessa ja päättyessä 43.074 euroa jakaantuen 5.125.806 osakkeeseen. Osakkeista 5.125.092 kpl on ulkona ja yhtiön hallussa on 714 kpl vastaten 0,01 prosenttia yhtiön osakepääomasta ja äänimäärästä. Omat osakkeet ovat jääneet yhtiön haltuun aiemmalla tilikaudella eikä niitä ole silloisten säännösten määräajassa luovutettu eikä mitätöity.

Yhtiön osakkeilla ei siis ole nimellisarvoa.

Varsinainen yhtiökokous 3.5.2012 valtuutti hallituksen päättämään 3.5.2013 mennessä osakepääoman korottamisesta uusmerkinnällä. Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakeyhtiölain määrittämin rajoituksin osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta. Valtuutus sisältää oikeuden enintään 768.870 uuden osakkeen antamiseen sekä enintään 714 yhtiön hallussa olevan oman osakkeen luovuttamiseen maksua vastaan tai maksutta. Yhtiö ei järjestänyt valtuuden oikeuttamaa osakeantia eikä luovuttanut omia osakkeita tilikauden aikana eikä sen päätyttyä.

Osakkeenomistajat ja yhtiön johdon osakeomistus

Yhtiöllä oli tilikauden päättyessä 647 (603) osakasta. Tilikauden päättyessä ulkona oli 5.125.092 osaketta.

Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat ovat tilanteessa 31.12.2012:

Osakkeenomistajat tehtävä johdossa	osakkeita	%
Markku Pilppulan kp.	662 759	12,9 %
Rami Aarikka hallituksen jäsen, toimitusjohtaja	634 122	12,4 %
Kari Lehto	290 500	5,7 %
Totti Salko hallituksen jäsen	284 636	5,6 %
Jon Granström hallituksen jäsen, puheenjohtaja	281 337	5,5 %
Olli Laihonen hallituksen jäsen	239 816	4,7 %
Jukka-Pekka Isotupa	178 500	3,5 %

Seitsemän suurimman osakkaan omistus oli yhteensä 50,2 % ulkona olevista osakkeista ja äänistä.

Osakkeenomistajina luetelluiden lisäksi hallituksen jäsenistä Esa Wrang omistaa 2 000 osaketta ja Osmo Laine 500 osaketta. Yhtiön tilintarkastaja ja varatilintarkastaja eivät omista yhtiössä osakkeita.

Yhtiö pitää osake- ja osakasrekisteriä Oskari-osakasrekisteriohjelmalla. Yhtiö on luopunut paperisista osakkeista. Yhtiön osakkeilla käytiin tilikaudella yleisimmin kauppaa Privanet Capital Oy:n listaamattomien osakkeiden markkinapaikalla.

Yhtiön johto ja tilintarkastajat

Yhtiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Jon Granström. Hallituksen muut varsinaiset jäsenet ovat Rami Aarikka, Olli Laihonon, Esa Wrang, Totti Salko, Anne-Maria Antola-Pilppula ja Osmo Laine.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Rami Aarikka.

Yhtiön tilintarkastaja on KHT Jouko Tukkiniemi ja varatilintarkastaja KHT Ville Anttila.

Arvio todennäköisestä kehityksestä kuluvalle tilikaudella

Panimotuotteiden myynti jatkuu yhä kampanjavetoisena, joka tarkoittaa suurempaa volyyymiä, mutta matalampaa hintaa. Myös tarjonta erikoistuotemarkkinoilla lisääntyy entisestään ja sitä kautta kilpailu hyllytilasta kovenee.

Kovasta kilpailutilanteesta huolimatta, hallituksen arvion mukaan yhtiön liiketoiminta tulee jatkamaan kasvuaan myös vuonna 2013. Myös kannattavuuden uskotaan pysyvän hyvällä tasolla.

Hallituksen esitys osingonjaosta

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat tilinpäätöksessä ovat 8.402.560,00 euroa, josta tilikauden voitto on 1.626.731,29 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia eikä myöskään osakeyhtiölain tarkoittama maksukykyisyydesti vaikuta voitonjakokelpoisten varojen määrään. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle seuraavaa:

– osinkoa jaetaan 0,20 (edellisvuonna 0,20) euroa osakkeelta kullekin ulkona olevalle 5.125.092 osakkeelle eli yhteensä 1.025.018,40 (1.025.018,40) euroa

– tilikauden voitosta jätetään jakokelpoiseen omaan pääomaan 601.712,89 (902.929,88) euroa.

Tuloslaskelma

1.1. - 31.12.2012

1.1. - 31.12.2011

LIIVEVAIHTO	22 132 228,80	20 976 773,22
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos +/-	6 187,22	-130 048,49
Valmistus omaan käyttöön	80 614,49	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	22 737,83	68 422,80
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-9 480 994,72	-8 525 971,19
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	158 202,03	442 009,84
Ulkopuoliset palvelut	-3 237 999,61	-3 345 155,13
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-12 560 792,30	-11 429 116,48
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 269 416,56	-2 134 413,66
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-412 493,01	-393 416,24
Muut henkilösivukulut	-108 351,17	-92 408,01
Henkilöstökulut yhteensä	-2 790 260,74	-2 620 237,91
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 762 350,18	-1 685 443,28
Liiketoiminnan muut kulut	-2 469 054,97	-1 958 557,38
LIIVEVOITTO (-TAPPIO)	2 659 310,15	3 221 792,48
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	20,00	20,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	6 271,68	7 544,08
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-59 104,78	-91 217,20
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-52 813,10	-83 653,12
VOITTO (TAPPIOA) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	2 606 497,05	3 138 139,36
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-449 629,47	-530 679,22
Tuloverot	-530 136,29	-679 511,86
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	<u>1 626 731,29</u>	<u>1 927 948,28</u>

VASTAAVAA**PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet	256 631,34	189 074,71
Aineelliset hyödykkeet	14 319 959,78	12 876 146,21
Sijoitukset	24 851,05	23 851,05
Pysyvät vastaavat yhteensä	<u>14 601 442,17</u>	<u>13 089 071,97</u>

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus	1 978 178,35	1 813 789,10
Lyhytaikaiset saamiset	4 972 166,43	4 076 889,23
Rahat ja pankkisaamiset	2 115 962,89	2 064 509,80
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	<u>9 066 307,67</u>	<u>7 955 188,13</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>23 667 749,84</u>	<u>21 044 260,10</u>

VASTATTAVAA**Oma pääoma**

Osakepääoma	43 074,00	43 074,00
Ylikurssirahasto	871 504,09	871 504,09
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	6 775 828,71	5 872 898,83
Tilikauden voitto (tappio)	1 626 731,29	1 927 948,28
Oma pääoma yhteensä	<u>9 317 138,09</u>	<u>8 715 425,20</u>

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Poistoero	3 758 128,76	3 308 499,29
------------------	---------------------	---------------------

Vieras pääoma

Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	3 063 599,02	2 423 323,42
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	2 822 684,40	2 603 444,40
Saadut ennakot	10 054,14	0,00
Ostovelat	1 445 904,19	1 177 775,11
Muut velat	2 764 223,60	1 437 931,80
Siirtovelat	486 017,64	1 377 860,88
Lyhytaikainen yhteensä	7 528 883,97	6 597 012,19
Vieras pääoma yhteensä	<u>10 592 482,99</u>	<u>9 020 335,61</u>

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>23 667 749,84</u>	<u>21 044 260,10</u>
-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Tilintarkastuskertomus

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n yhtiökokoukselle

Olen tilintarkastanut Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2012. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenani on antaa suorittamani tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatan ammatteettisia periaatteita. Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelen ja suoritan tilintarkastuksen hankkiakseni kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhte-

isiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollan tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollan vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltani tilikaudelta.

Laitilassa 6. päivänä toukokuuta 2013

Jouko Tukkiniemi, KHT

osoite: Kasvitarhanpolku 4 A, 26100 Rauma

LAITILAN WIRVOITUSJUOMATEHDAS

Limonaadikuja 4, 23800 Laitila

Puhelin 02 856 526

www.laitilan.com